INTERVIEW

NOORD-GRONINGEN – Het Hogeland moet meer gaan zoemen. Dat stelt Wierde & Dijk, de vereniging voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer in Noord-Groningen. Wilde bijen zijn namelijk onmisbaar voor de bestuiving van gewassen. Maar met de bijenstand gaat het, ook op Het Hogeland, niet goed. Wierde & Dijk maakt zich dan ook sterk voor wilde bijen. Dat doet de vereniging onder andere door de bijenstand in kaart te brengen en boeren en burgers te stimuleren om bij-vriendelijke bloemen en struiken te planten.

Een roodgatje op een wilg. Foto: Albert-Erik de Winter.

Agrarische natuurvereniging Wierde & Dijk helpt wilde bijen

door Addo van der Eijk

Het is de hoogste tijd om de wilde bij te redden. Bijen zijn cruciaal voor onze voedselvoorziening. Tachtig procent van alle planten op aarde zijn afhankelijk van de bestuiving van de bij. Zonder bijen, geen groenten, noten, koffie en fruit. Wierde & Dijk maakt zich zorgen over de bijenstand. „Het gaat slecht met de bijen, zowel met de honingbij als de wilde bijen. De aantallen in het landelijk gebied lopen terug en de helft van de soorten wilde bijen dreigt in Nederland uit te sterven", vertelt Harry Hoving, bestuurslid van Wierde & Dijk. De agrarische natuurvereniging wil het tij keren. Op het Groninger platteland moet het meer gaan zoemen. „Met onze leden willen we de biodiversiteit op het platteland vergroten. De wilde bij hoort in het landelijk gebied thuis." Ook de Rabobank, de grootste investeerder van de agrarische sector, stelt in het rapport *The Plight Of The Honeybee* dat de voedselproductie in gevaar komt.

Zonder bijen, geen groenten, noten, koffie en fruit.

Groene oasen

Op het uitgestrekte Groninger platteland vormen boerenerven groene oasen. „Op boerenerven groeien vaak veel bloemen en struiken. Die trekken wilde bijen aan", vertelt bijenkenner Martijn Bakker. Voor Wierde & Dijk brengt hij de wilde bijen op een vijftal boerenerven op Het Hogeland in kaart. Andere natuurexperts kijken er naar de vogels, planten, zoogdieren en andere diergroepen. Wat Bakker op de erven aantreft, verbaast hem positief. „Op een bloemrijk erf van een lid van Wierde & Dijk vond ik op een ochtend zestien soorten. Dat is echt veel."

Toch blijken de verschillen groot: op kort gemaaide erven komt hij minder wilde bijen tegen. In tuinen en wegbermen liggen kansen voor wilde bijen. „Nederland is te netjes en steriel. Veel tuinen verstenen en bij wegbermen kan het beheer vaak beter worden afgestemd op wilde bijen. Bijen hebben rommelige plekjes nodig, met een beetje zand als nestelplek, bloemen voor nectar en stuifmeel en water. Van stuifmeel maken ze klompjes, waar ze hun eitjes op leggen."

Een bijenhotel geschikt voor diverse soorten solitaire bijen. Foto: Albert-Erik de Winter.

Zijn eigen tuin toverde Bakker om tot een bijenparadijs. Met voor elke bijensoort wat wils. „Mijn tuin is een bloemenzee. Met bijenhotels, rommelhoekjes, dood hout en een bult bladeren. Bijen komen niet vanzelf. Ze hebben voedsel, nestgelegenheid, warmte en beschutting nodig. Elke soort vereist zijn eigen voedselplanten. Zo vliegt de andoornbij op andoorn en de klokjesbij alleen op klokjesbloemen. Er bestaan zelfs koekoeksbijen, die weer afhankelijk zijn van specifieke soorten wilde bijen." Bakkers tuin bewijst het: bijen lokken werkt. In zijn tuin leven maar liefst twintig bijensoorten. Waarvan de sachembij gloednieuw is. „Wilde bijen vliegen geen grote afstanden, zoals honingbijen. Ze zijn honkvast. Het kan jaren duren voordat een specifieke bijensoort je tuin ontdekt." De sachembij houdt van de Noord-Groningse klei. Hij graaft zijn holletje namelijk in een kleiwand.

Zijn de wilde bijen op de boerenerven in beeld, dan zet Wierde & Dijk de volgende stap: de erven nóg aantrekkelijker maken voor wilde bijen. *Erven, als stapstenen van de natuur* heet het project. Hoving: „We stimuleren Noord-Groningse erfeigenaren om de biodiversiteit op hun erf te vergroten. Momenteel vragen we hiervoor subsidies aan. Het aanplanten van bomen en struiken trekt niet alleen meer wilde bijen aan, maar ook vogels, vlinders en zoogdieren. Daarnaast organiseren we workshops en excursies."

Bij-vriendelijk Bedum

In zijn eigen woonplaats Bedum zijn Hoving en Jan Wevers, eveneens lid van Wierde & Dijk, al twee jaar aan de slag. „We willen bijen- en vlinder-idylles in het dorp realiseren. Meerdere initiatieven lopen. Zo is de groenzone achter de Almamastraat bij-vriendelijk ingericht en ontwikkelen we in het Bedumer bos een bijenidylle met veel bloemen en bloeiende struiken." Aanleiding voor het Bedumer initiatief was *BijerBij*, een app waar bij-liefhebbers elkaar vinden en inspireren. De app wijst uit dat ook in andere Noord-Groningse dorpen mensen de wilde bijen helpen. De app is gratis te downloaden via de App Store en Play Store en bevat ook tips voor bij-vriendelijke maatregelen.

Help mee

Bewoners in het buitengebied van Noord-Groningen met een boerenerf -boeren én burgers- kunnen zich straks aanmelden voor het project van Wierde & Dijk. Ze kunnen deelnemen aan workshops, tuinadvies krijgen en mogelijk subsidie ontvangen op erfbeplanting.

Meer informatie over het initiatief van Wierde & Dijk verschijnt komend najaar op www.wierde-en-dijk.nl. Via de site kunnen streekbewoners, burgers en boeren ook lid of donateur worden.